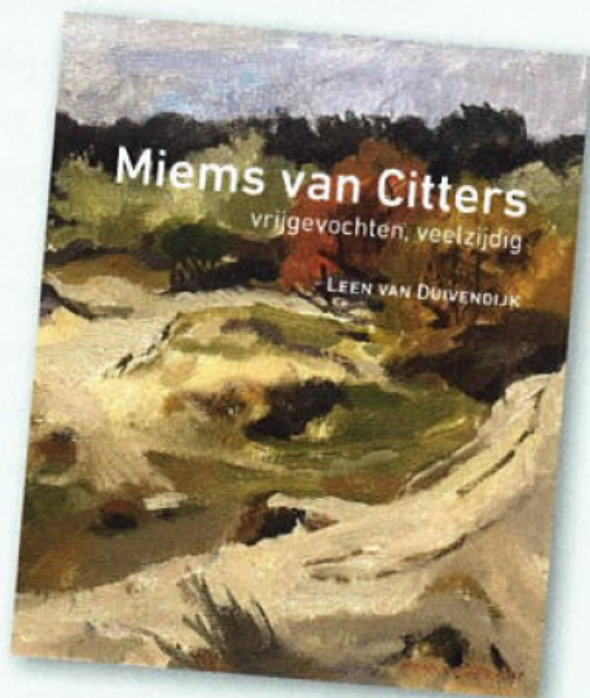

LEEN VAN DUIVENDIJK

Miems van Citters vrijgevochten, veelzijdig

Stadhuismuseum Zierikzee, 2023, 232 pp, ISBN
9789492583116 (€ 21,95).

‘Als je werk van Miems koopt, krijg je Miems erbij,’ zegt een verzamelaar van haar werk in *Miems van Citters vrijgevochten, veelzijdig*. Een aantrekkelijk uitgevoerd én

aantrekkelijk geprijsd boek. Haar leven en haar kunst zijn nauwelijks te scheiden. Een leven voor de kunst, en kunst voor het leven. De auteur Leen van Duivendijk haalde ze toch uit elkaar. In deel 1 van

het boek gaat het onder de noemer ‘vrijgevochten’ over het leven van de in 1936 te Burgh geboren Miems van Citters. Deel 2 is onder de noemer ‘veelzijdig’ gewijd aan haar kunst. Van Duivendijk heeft,

zegt hijzelf, 'research gedaan op internet [...] in boeken, maar ook in het Zeeuws Archief te Middelburg'. Maar zijn tekst werd vooral aangeleverd door Miems van Citters zelf: 'Regelmatig heb ik de letterlijke uitgesproken tekst van Miems als monoloog uitgeschreven. Alsof je aan de keukentafel naar de freule luistert.'

De kunstenaar babbelt erop los en blijkt uiteindelijk tevreden over het boek: 'Ik herken mezelf erin. Je gebruikt mijn stijl. Zo kennen de mensen mij ook.' Gezellig hoor, kleurig en zelfs geurig: 'Het ruikt naar verse gier op het land.' Maar waar blijft de kunstkritiek en de kunsthistorie? Voetnoten kunnen we missen, maar in plaats daarvan overheersen slagen in de lucht. 'Een hele bijzondere en innemende man,' zegt Miems van Citters over Hans Warren. Leen van Duiven-dijk komt met bedenkingen. Warren heeft ongunstig over Van Citters geschreven. 'Hier slaat Warren de plank dus volledig mis,' volgens hem. Hij vermoedt rancune, wegens een vermeend misgelopen lidmaatschap van de Zeeuwse Kunstkring: 'Warren is zelf als lid ooit afgewezen, in 1959. Dat verklaart waarschijnlijk zijn zure toon.'

Van de plank misslaan gesproken. De auteur noemt in zijn literatuurlijstje de aflevering uit 1998 van het Zeeuws Tijdschrift die aan de geschiedenis van de Zeeuwse Kunstkring was gewijd, maar nam blijkbaar niet de moeite deze publicatie te lezen. Geen haar op Warrens hoofd dacht eraan lid te worden, hij behoorde juist tot een onafhankelijke ballotagecommissie. In zijn Geheim dagboek zien we hem

Zelfportret Miems, olieverf op doek, 2006.

begin 1958 in die hoedanigheid op atelierbezoek gaan, 'in de zijspan van een gammele motorfiets'. Later blikte hij terug: 'Gelukkig werden we spoedig op een onelegante manier van die taak ontheven.'

Hij schrijft dit in 1969 in een van zijn artikelen over de kerst-salons van Zeeuwse kunstenaars. Opmerkelijk felle artikelen waarin hij onder meer zijn mening over Van Citters werk geeft: 'Een zoekende blijkbaar. [...] Altijd wat anders. Vorig jaar overgang van zwakke portretten en bloemstukken naar lege, kleurloze abstracte schilderijen van iets met een gat er in, en verder, menen we, wat leuke dierplastiekjes. Stiertjes en zo. Nu: twee stenen gevalletjes, 't ene, van hardsteen, erg mooi glad gepolijst.'

Miems van Citters heeft zich in al die tijd ontwikkeld. Haar portretten zijn niet zwak meer en haar dierplastieken werden overtuigender, maar een eigen genre heeft ze nog altijd niet. Het is duidelijk dat ze niet wil vinden, dan zou immers een einde komen aan het zoeken. In het verlengde daarvan, lezen we, is ze allergisch voor ieder 'isme'. Behalve dan voor het babbel-isme, het boek is als de vrouw en de vrouw is als dit boek. Een boek met letterlijk veel plaatjes en praatjes.

Mario Molegraaf

M.J. Molegraaf (1960) studeerde godgeleerdheid en rechten, hij publiceerde vele boeken en vertalingen. Hij is redacteur van dit blad.